

SUOSITUKSET

KOMISSIO

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 10 päivänä tammikuuta 2008,
tulevia euroon siirtymisiä helpottavista toimenpiteistä

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 6912)

(2008/78/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 211 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroon osallistuvien maiden ensimmäisellä ryhmällä oli pitkä siirtymäkausi, jonka aikana euro oli niiden valuutta mutta eurokäteistä ei ollut vielä otettu käyttöön, kun taas useimmissa voimassa olevissa tulevia euroon siirtymisiä koskeissa kansallisissa suunnitelmissa määrätään eurokolikoiden ja -seteleiden käyttöönotosta euron käyttöönottopäivänä. Tästä erosta johtuen ja koska eurokäteistä on saatavilla runsaasti, euron käyttöönottoon valmistautuvien jäsenvaltioiden olisi noudatettava vuosina 1999–2002 käytetystä strategiasta poikkeavaa strategiaa.
- (2) Koska olosuhteet ovat nyt erilaiset, talouden toimijoiden valmistautumista euron käyttöönottoon helpottaviksi keinoiksi 11 päivänä lokakuuta 2000 annetun komission suosituksen⁽¹⁾ säännöksissä ei oteta riittävästi huomioon muuttuneista olosuhteista johtuvia seikkoja. Näiden uusien olosuhteiden ja eurokäteisen käyttöönotosta vuosina 2002, 2007 ja 2008 saatujen kokemusten huomioon ottamiseksi olisi sen vuoksi annettava uusi suositus,

SUOSITTAA:

1 artikla

Euroon siirtymisen järjestämisen ohjaaminen

1. Jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön soveltuvia ja erityisesti tähän tarkoitukseen luotuja rakenteita euron käyttöönottamiseksi tarvittavien valmisteluiden suunnittelemiseksi, koordinoimiseksi ja helpottamiseksi.

⁽¹⁾ Suositus 2000/C 303/05 (EYVL C 303, 24.10.2000, s. 6).

2. Olisi laadittava kaikki euroon siirtymisen näkökohdat kattava kansallinen suunnitelma, josta keskustellaan tärkeimpien talouden toimijoiden (luottolaitosten, vähittäiskaupan, arvokuljetusyritysten, myyntiautomaattialan, kuluttajajärjestöjen, kauppa-kamarien jne.) edustajien kanssa ja jota päivitetään säännöllisesti.

2 artikla

Kansalaisten euroon valmistautumisen helpottaminen

1. Kansallisessa lainsäädännössä olisi säädettävä hintojen ja muiden maksettavien, hyvitetävien tai veloitettavien määrien rinnakkaismerkinnästä. Pakollisen hintojen rinnakkaismerkinnän olisi alettava mahdollisimman pian sen jälkeen, kun neuvosto on peruuttamattomasti hyväksynyt kansallisen valuutan ja euron välisen muuntokurssin. Jäsenvaltioiden olisi vältettävä vähittäismyyjien kannustamista hintojen rinnakkaismerkitsemiseen ennen muuntokurssin virallista hyväksymispäivää. Jäsenvaltioiden olisi myös edellytettävä, että liikkeet, jotka perivät maksuja euron määräraisten maksujen vastaanottamisesta muuntokurssin vahvistamisen ja euron käyttöönoton välisenä aikana, merkitsevät kyseiset maksut erikseen. Muun kuin neuvoston hyväksymän muuntokurssin käyttö olisi kiellettävä. Hintojen rinnakkaismerkinnän olisi oltava pakollista vähintään kuusi kuukautta ja enintään yksi vuosi euron käyttöönoton jälkeen. Tämän jälkeen sen olisi päätyttävä, jotta kansalaiset voisivat täysin totuttautua uuteen valuuttaan.

2. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kansalaiset ovat hyvin perillä euroon siirtymistä koskevista järjestelyistä, euroseteleiden ja -kolikoiden suojaamista koskevista säännöksistä sekä eurokäteisen turvaominaisuuksista, ja niiden olisi autettava kansalaisia uuden arvoasteikon oppimisessa. Tiedottamista olisi jatkettava jonkin aikaa euron käyttöönoton jälkeen. Erityisesti olisi otettava käyttöön erityistiedotusohjelmia heikossa asemassa olevia henkilöitä varten (iäkkäät henkilöt, fyysisistä ongelmista, aistivammoista tai mielenterveysongelmista kärsivät henkilöt jne.) sekä niitä henkilöitä varten, joiden tiedonsaanti on vaikeaa (siirtolaiset, asunnottomat, luku- ja laskutaidottomat henkilöt jne.).

3. Jäsenvaltioiden, luottolaitosten ja yritysten olisi järjestettävä kursseja käteisen kanssa säännöllisesti työskentelevien henkilöiden totuttamiseksi euroon sen varmistamiseksi, että eurokäteinen ja -kolikot tunnustetaan paremmin, niiden turvaominaisuudet tunnustetaan oikein ja niitä käsitellään nopeammin. Lisäksi olisi järjestettävä toistuvia käytännön kursseja näkövammaisille, jotta he voisivat kehittää uutta valuuttaa koskevan aistiin perustuvan muistin.

4. Viranomaisten olisi annettava yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, tarkkoja tietoja siirtymisen aikataulusta ja siirtymiseen sovellettavista oikeudellisista sekä vero- ja kirjanpitosäännöistä. Ammattialan järjestöjen, euroneuvontakeskusten, kauppakamarien, tilintarkastajien ja yritysten neuvonantajien olisi varmistettava, että yritykset, joihin ne ovat yhteydessä, tekevät välttämättömät valmistelutoimet ja kykenevät suorittamaan kaikki maksetapahtumansa euroina sen käyttöönottopäivästä lähtien.

5. Luottolaitosten olisi annettava asiakkailleen tietoja euroon siirtymisen käytännön seurauksista. Niiden olisi kiinnitettävä asiakkaidensa huomio erityisesti siihen, ettei vanhojen kansallisten rahayksikköjen käyttö tilimaksuihin tai tilien pitämiseen ole enää mahdollista euron käyttöönoton jälkeen.

6. Yritysten olisi jaettava tietoja henkilöstölleen ja kehitettävä asiakaspalvelutehtävissä toimivalle henkilöstölle suunnattua tilapäistä koulutustoimintaa.

7. Jäsenvaltioiden olisi valvottava talouden toimijoiden valmistautumista euroon siirtymiseen, erityisesti säännöllisten kyselyjen avulla.

3 artikla

Eurokäteisen nopean käyttöönoton varmistaminen

1. Käteisrahan vaihtotapahtumien määrän vähentämiseksi kuluttajia olisi kannustettava tallettamaan ylimääräiset käteisvaransa tileille euroon siirtymistä edeltävinä viikkoina. Sopimuksissa, jotka tehdään tavanomaisesti kansallisessa valuutassa ja jotka tehdään sen jälkeen, kun neuvosto on tehnyt päätöksen peruuttamattoman muuntokurssin hyväksymisestä, olisi suositeltavaa käyttää euroa, jos sopimusten voimassaolo ulottuu euron käyttöönottopäivän yli.

2. Luottolaitosten ja kauppajien olisi sovellettava euroseteleiden ja -kolikoiden ennakkopakkaus- ja edelleenjakelutoimia euroon siirtymistä edeltävinä kuukausina Euroopan keskuspankin sääntöjen mukaisesti⁽¹⁾. Seteleiden ja kolikoiden edelleenjakelun kauppajien olisi tapahduttava viimeisinä euroon siirtymistä

⁽¹⁾ Ks. Euroopan keskuspankin suuntaviivat, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2006, tietyistä valmisteluista käteiseuron käyttöönottamiseksi ja euroseteleiden ja -kolikoiden ennako- ja edelleenjakelusta euroalueen ulkopuolella (EKP/2006/9, EUVL L 207, 28.7.2006, s. 39).

edeltävinä viikkoina. Pieniä vähittäiskauppoja varten olisi oltava käytössä erityisjärjestelyjä, kuten eurokolikkopakkauskausia. Jotta kauppoja kannustettaisiin osallistumaan edelleenjakelutoimiin, niille olisi tarjottava rahoituksellisesti kiinnostavat veloitusehdot. Kansalaisten olisi voitava hankkia eurokolikkopakkauskausia euroon siirtymistä edeltävien kolmen viikon aikana sen varmistamiseksi, että jokaisessa taloudessa olisi ainakin yksi kolikkopakkaus.

3. Käteisautomaatit olisi mukautettava jakamaan euroseteleitä euron käyttöönotosta alkaen. Käteisautomaatit, joita ei voida teknisistä syistä mukauttaa ajoissa, olisi suljettava. Käteisnostojen ja rahanvaihdon olisi tapahduttava luottolaitoksissa euroon siirtymistä edeltävien ja sen jälkeisten kahden viikon aikana ensisijaisesti pieninä seteleinä.

4. Kaupat olisi veloitettava antamaan vaihtorahaa yksinomaan euroina euron käyttöönotosta alkaen, paitsi jos ne eivät voi tehdä sitä käytännön syistä. Olisi toteutettava tilapäisiä toimenpiteitä kauppajien käteisen edelleenjakelun helpottamiseksi ja niille käteismäärän kasvusta aiheutuvien vaikeuksien vähentämiseksi.

5. Kaikki sähköiset maksupäätteet olisi siirrettävä euroon sen käyttöönottopäivänä. Kuluttajia olisi kannustettava käyttämään sähköisiä maksuja useammin euron käyttöönottoa seuraavina ensimmäisinä päivinä.

6. Luottolaitosten pääkonttoreiden olisi oltava avoinna rinnakkaiskäyttökäytön ensimmäisinä päivinä, jotta helpotettaisiin kansallisen valuutan vaihtamista euroiksi. Pankkien aukioloaikoja olisi lisäksi pidennettävä siirtymiskaudella. Vähittäiskauppajien käytössä olisi oltava erityisjärjestelyitä, joilla mahdollistetaan käteisen nopea toimitus kauppajien.

4 artikla

Väärinkäytösten ja hintakehitystä koskevien kansalaisten väärin käsitysten ehkäiseminen

1. Vähittäismyynti- ja palvelualojen kanssa olisi neuvoteltava sopimukset sen varmistamiseksi, että euron vaikutukset hintoihin jäävät neutraaleiksi. Vähittäismyyntien ei pitäisi nostaa hintoja euroon siirtymisen vuoksi, ja niiden olisi minimoitava hinnannuutokset määriteltäessä hintoja euroina muuntamisen jälkeen. Kyseisten sopimusten olisi käytävä ilmi logoista, jotka ovat helposti kuluttajien nähtävillä ja tunnistettavissa. Logoa olisi tehtävä tunnetuksi tiedotuskampanjoiden avulla. Olisi valvottava yhteistyössä kuluttajajärjestöjen kanssa tiiviisti, että vähittäismyynti noudattavat sopimusten sitoumuksia. Laiminlyöntejä varten olisi otettava käyttöön varoittavia toimenpiteitä, jotka vaihtelisivat yrityksen nimen julkistamisesta mahdollisiin sakkoihin vakavimmissa tapauksissa.

2. Jäsenvaltioiden olisi valvottava hintoja tiiviisti ja säännöllisesti muuntokurssin hyväksymistä seuraavina viikkoina hintojen rinnakkaismerkintäjakson loppuun. Kansalaisille olisi tarjottava viikoittain tietoja hintakehityksestä välittömästi siirtymistä ennen ja sen jälkeen, jotta vältettäisiin mahdolliset väärät käsitykset.

3. Euromääräisiin maksutapahtumiin olisi muuntamisen jälkeen sovellettava samoja pankkimaksuja kuin kansallisessa valuutassa suoritettaviin maksutapahtumiin.

5 artikla

Loppusäännös

Jäsenvaltioita kehoitetaan tukemaan tämän suosituksen täytäntöönpanoa.

6 artikla

Osoitus

Tämä suositus on osoitettu jäsenvaltioille, joita koskee perustamissopimuksen 122 artiklassa määritelty poikkeus, sekä kyseisten jäsenvaltioiden luottolaitoksille, yrityksille sekä ammatti- ja kuluttajajärjestöille.

Tehty Brysselissä 10 päivänä tammikuuta 2008.

Komission puolesta

Joaquín ALMUNIA

Komission jäsen